

UNITÁRIUS ÉLET

XIII. ÉVFOLYAM, 3. SZÁM

1959. MÁRCIUS HÓ

Húsvét

(Ján. XX. 17—18.)

Húsvét a legkeresztényebb az összes ünnepeink között. Természetesen ezt is, épp úgy, mint a többieket, mindenki a maga módja, hogy úgy mondjam, a maga lelkiisége szerint szokta megünnepelni.

Gondoljunk csak arra, hogy micsoda diadalmas ünnep volt az első virágvasárnapján! És néhány nappal később ugyanaz a tömeg milyen másképpen ünnepelt Pilátus udvarán. Vagy micsoda ünnepi melegség diadal-mámora töltötte el a 12 tanítvány lelkét, amikor első önálló útjukról visszatértek és ujjongva jelentették Mesterüknek: Uram a te nevedben mindenek engednek nekünk. És micsoda szálnalmas lelkiismeretességé zsu-gorodott bennük ez a mámor, amikor azon a kísérteties éjszakán nagy félelmükben, élükön Péterrel, még a ne-vét is megtagadták Jézusnak és azt vallották, hogy nem is ismerték őt! Milyen nagyszerű és boldog ünnep a húsvét a mi számunkra is, amikor szeretteink mind egészségesek és együtt vannak velünk. Általában megállapíthatjuk saját magunkról is, hogy rendezett életű, kiegyensúlyozott lelkületű, szilárd alapokon álló em-be-rek és nemzedékek ünnepei rendszerint derűsek, szépek, mély értelműek és boldogok. Zilált lelkű, bizonytalan sorsú emberöltők ünnepei tele vannak szélsőségekkel vagy reménytelenül szomorúak, vagy szertelenül csapongóak. Mindezt azért emlegetem, hogy kifejezésre juttassam vele a mi húsvétunk örök szépségét, tisztaságát és tavaszi-án üde boldogságát. Húsvét minden esztendőben ilyenkor van, a természet nagy életreébredé-sének idején.

Azonban, amint említettem, húsvét a mi számunkra nem csupán a természet nagy ébredésének, örök újjá-születésének diadalünnepe, hanem húsvétunk még ezt is túlhaladó mély szellemi jelentősége van számunkra.

Az Újtestamentum nő alakjai között vannak néhá-nyan olyanok, akiket határtalan szeretet fűzött Jézus-hoz. Gondoljunk a bűnös asszonyra, akit kortársai visz-nek a Gye-henna felé vezető poros úton, hogy halálra-kövezzék, amikor váratlanul megjelenik Jézus és meg-kérdezik tőle, hogy a parázna asszonyt a Törvény értel-mében meg szabad-e kövezni, mi az ő véleménye? Szinte hallani lehet még most is, ahogy két ellentétes korszak történelemformáló erői viaskodnak a nagy csendben, míg Jézus lehajolva ír valamit a porba, s közben így felel a feltett kérdésre: „Aki közületek nem

bűnös, az vesse rá először a követ.” Ez az asszony oda-borul Jézus lába elé és csak azért könyörög, hogy mos-tantól kedve vele mehessen, kísérhesse bárhová is me-gyen. Vagy gondoljunk arra a jelenetre, amikor drága olajjal keni meg Jézus testét és hajával törülgeti az asszony, készítgeti a Mestert az ő temetésére. Emlékez-zünk a nagy beszélgetésre, melyet Jákób kútjánál foly-tat Jézussal a samáriai asszony. János Evangéliumá-nak XX. részében is egy hasonló jelenetről olvasha-tunk.

Húsvét reggelén Mária Magdaléna az üresen talált sírtól néhány lépésre, nagy bánatában arra eszmél, hogy Jézus hangját hallja, amint szólítja őt, eképp: „Mária”. És amikor oda akar borulni eléje, hogy meg-vigasztalódott nagy szeretettel átkarolja Jézus lábát, az Őr így szól hozzá: „Ne illess engem, mert nem mentem még fel az én Atyámhoz”. Mintha csak ezt mondaná: Megállj! Vedd tudomásul, hogy nem úgy van most, mint volt egykor ott, a Gye-henna felé vezető úton. Akkor testi kezemmel a porba írtam. De most ne illess. A tes-temtől megváltam már, amúgy se illethetnél. Itt áll előttem a test nyugétól megszabadult lélek és szellem, frissen, győztesen, diadalmasan. Útban a végcél felé. Megyek az Atyához. Oh akkor, amikor testileg is köz-tetek és veletek voltam, könnyű volt belémfogózni re-megő élettel, hiszen sokszor mondtam, amíg közte-tek voltam, hogy ez a föld egy nagyszerű támaszpont, melyen Isten a teremteskor megvetette a fejlődés, a tö-kéletesedés létráját, hogy azon vissza jusson egyszer hozzá a Tőle indult ember. Ha oda el tudsz jönni te is, s oda kell jöjjetek mindnyájan, akkor ott majd újra il-lethetsz. Most azonban menj el és mondd meg az Atyám-fiainak, hogy én felmegyek az én Atyámhoz és a ti Atyátokhoz, az én Istenemhez és a ti Istenetekhez. És Mária Magdolna elment és elmondotta mindazt, amit Jézus neki mondott. Ő a húsvétot a megtalált Jézusban való nagy örömmel így ünnepelte.

És nincsen is annál igazabb öröm, mint amikor va-laki szentvalóságként önmagában éli át mindazokat a szellemi erőket, melyekkel Jézus egykor a húsvétunk tartalmát és értelmét adott. Nos, én ezt a szellemében megújult embert keresem benned is, hogy köszönthes-selek a régi köszöntéssel:

Adjon Isten boldog húsvéti ünnepeket, és adjon bé-kességet.
Pethő István

ÁPRILIS 4

Erre a dátumra hálával és komoly elmélyedéssel gondolunk. Hálával azok iránt, akik életüket áldozták szabadságunkért és azért, hogy vége legyen a vérontás-nak, a szenvedésnek, a megpróbáltatásnak, az emberi élet megcsúfolásának. Hálával azok iránt, akik küz-döttek azért, hogy soha többet ne tereljenek embere-keket szögesdrótok mögé, csak azért mert a faji meg-különböztetés gögje a világot „felsőbbrendű” és „alsóbbrendű” népekre osztja, hogy ezek az „alsóbb-

rendűek” az élet formálására egyedül „méltó” „ural-kodó-népet” szolgálják. Hálával gondolunk az élet-halál küzdelem tűzpróbáját megállott szovjet katonákra és elmélyedésünkben emelkedvén a felszabadulás nagy napjának dátumára, lelkünket Istenhez emeljük, hogy adjon sokat szenvedett világunknak békét, sza-badságot és a népek testvéri világában emberhez méltó életet!

UNITÁRIUS SZEMMEL

MÁRCIUS IDUSÁN.

Amikor együtt ünnepelünk március 15-én, az ország népével, nekünk unitáriusoknak külön ünnepünk is van. A szabadság, egyenlőség és testvériség forradalma a törvényességet és jogegyenlőséget hozta el számunkra az egész ország területére. (1848-i XX. t. c.). El kell mondani, hogy nem tömegeink készítették erre a lépésre a vallási törvények megalkotóit. A korabeli magyar unitárius hitvilág történelmi múltjának, szellemi és erkölcsi értékének elismerése egyfelől, a XIX. század szellemi életében feltalálható egyetemes unitárius tekintély másfelől; ezek készítették és eredményezték az egyenjogúság törvényének kimondását. Kossuth Lajos maga is rokonszenvezett az unitárius gondolatokkal és ez a rokonszenv csak növekedett, amikor emigrációja során a külföldi unitáriusokkal is megismerkedett. Az 1848-as XX. t. c. elégtétel is volt. Elégtétele az 1568-as tordai országgyűlés két hőse, Dávid Ferenc és János Zsigmond emlékének, akik közül az első mártírhalt, a másodiknak pedig emlékét próbálta befekettetni „hivatalos történetírásunk” négy évszázadon keresztül.

1809—1859—1959.

Érdekes évfordulót ünnepel a világ. Ebben az esztendőben lesz százötven éve annak, hogy Charles Darwin, a természettudományok nagyszerű alakja, született. Ugyancsak 1959-ben lesz száz esztendeje, hogy leghíresebb munkája, „*On the origin of species, by means of natural selection*” címen megjelent. Darwin alap gondolata az, hogy valamennyi élőlény, közöttük az ember is lassú fejlődés során alakul ki és fejlődik tovább. A fejlődésnek legfőbb hajtórugója, a „létért való küzdelem” és eszköze a természetes kiválasztódás.

Az unitárius teológusok és természettudósok a Keresztény Magvető megindulásától kezdve (1861) tárgyilagos megbecsüléssel értékelték Darwin tudományos eredményeit jóllehet a többi keresztények, katolikusok, és protestánsok egyaránt súlyos eszmei harcot kezdenek ellene. Tudós szerzőink elismerik Darwin eszméiből a fejlődés törvényszerűségének létjogosultságát. Kritikájuk, az értelem érveivel és nem a gyűlölködésével, mindössze azt állapítja meg, hogy a fejlődés útja nem mechanikus, nem esetleges, nem véletlenségeken nyugvó, hanem cél szerint történik. Ezt a célt pedig hívó ember számára Jézus fogalmazta meg: „Legyetek tökéletesek, mint a ti mennyei atyátok tökéletes” igéjével. (Mt. 6. r. 48. v.)

BŐJTŐRŐL ÉS HÚSVÉTRŐL.

Az kétségtelen, hogy semmiféle böjttel Istenre hatni nem lehet. Az is kétségtelen, hogy semmiféle aszkézis, vagy önsanyargatás nem tesz jóvá olyan cselekedeteket, amelyekkel az ember az erkölcsi világrendet áthágta. De az is kétségtelen, hogy az emberi lélek önfelgyelmezése szempontjából nem értéktelen dolog az, ha valamiről lemondunk. Olyasmiről, amit módunk lenne megtenni. A böjt tehát (és itt nem is a táplálkozás csökkentésére, vagy éppenséggel a koplalásra gondolok elsősorban, hanem kedvteléseink, esetleg szenvedélyeink időleges visszaszorítására), a lélek nevelőereje. Lehetőség és alkalom arra, hogy felkészüljünk a Húsvétra, Jézus hitének és eszméinek győzelemünnepe. Ilyen értelemben pedig beszélünk mi unitáriusok is böjtről, sőt, gyakorolhatjuk is...

Szász János

A PÁPA TESTŐRSÉGE ÉS DEÁK NÉNI

Genfi laptársunk, a „Le Protestant” a pápa testőrsége miatt méltatlankodik. Arról ír, hogy a svájci nemesek pápai testőrsége esküt tett az új uralkodónak, mármint az új pápának. Le operettfigurázza az egész intézményt s végül fölveti a kérdést: bárhol a világon elképzelhető-e, hogy egy idegen államfőnek tegyenek hűségesküt valamelyik állam polgárai.

Míg nézem a lap címlapján közölt fényképet a valóban festői ruhás testőrökről — (Michelangelo tervezte, lehet is festői), valamilyen különös képzet-asszociáció folytán Deák néni látom magam előtt, püspöki helynöki irodánk takarítónőjét, a mindenkor közgyűlések és lelkeszi értekezletek nagyrabecsült konyhafőnökét. Amennyire egyházi központunk költségvetését ismerem, egyenruhát nem terveztek neki a világ legnagyobb élő festőjével (ejnye, hogy is hívják!...). Így egyenruha nélkül végzi mindennapi munkáját. Téli időben fűti is a püspöki helynöki irodákat s ha a püspöki helynök a múlt évszázadok divatjához igazodnék s egyházfőhöz illően karddal járna, — nyilván Deák néni volna a kardhordozó s szükség szerint testőr is.

Nagybőjtben gépelem ezeket a sorokat, hát elég a tréfából. Az unitárius egyházfőknek soha sem volt testőrségük, istennek hála nem is volt rá soha szükségük. Pompa és fényűzés ismeretlen fogalmak voltak egyházi életünkben. Liturgiánk is olyan egyszerű, amilyen az első keresztényeké lehetett valamikor. Külsőségekkel nem akartuk soha a világot elkápráztatni. Inkább befelé éltünk. Munkánk nem reprezentálás, hanem szolgálat volt. Nem a pápai testőrségre, inkább Deák néni emlékeztet. Ha kellett, vérünkkel tápláltuk hitünket s hitünkkel életünket.

A feltámadás ünnepére készülünk. Szín pompás ceremóniákban nem gyönyörködhetünk, csak saját lelki ismeretünkben. Megvan-e még. Az élet rohanásában nem veszítettük-e el. Csillogó alabárdjaink nincsenek s jaj nekünk, ha Jézust nem a Deák néni alázatával köszöntjük!

Dr. Jakab Jenő

MÁRCIUS 7.

A nőnap dátuma. A keresztény egyházak május hó első vasárnapján az anyákról szoktak megemlékezni „anyák-napja” keretében. A szocializmus eszméjének táborá nemcsak az anyákat, hanem minden nőre vonatkozó ünnepet rendelt nemzetközi nőnap képében. Boldog örömmel ünnepelünk mi is ezen a napon és szívünk egész szeretetével köszöntjük „a mi örök utitársainkat”. Mint unitáriusok, örvendezünk ezen azért is, mert mi is ott voltunk azok sorában, akik elsőként harcoltunk a nők egyenjogúságáért. A mi egyházunk szentelte fel az első teljesjogú nő-lelkészeket. A mi egyházunk buzgó tagja volt a női emancipáció egyik ragyogó képviselője, Perczelné Kozma Flóra. Külföldi hitestvéreink sorában nem egy nő neve fényeskedik az emberi haladásért küzdő hősök sorában. Örvendezünk ezen a napon egyetemes keresztény szempontból is, hiszen mi úgy tekintünk asszonyainkra és leányainkra, mint üdvözítő Mesterünk, a názáreti Jézus, aki elsőként a világon, mint testvéreit emelte magához az elnyomott, névtelen, rabszolgasorsban és megaláztatásban élő nőket. A Jézus testvéri szívének meleg szeretetével nyújtottunk át édes nőtestvéreinknek március hetedikén, a keresztény imádságnak, a szociális igazságnak és a tavaszodó élet földjének első „hóvirágait. (R. F. I.)

Az evangélium fényénél...

János ev. XIX. 30: „...Elvégeztetett”!

A názáreti Mesternek utolsó szava ez, a keresztfán. Egy nagyszerű embernek végső sóhaja, melyet a keresztény világ immár kétezer éve idéz nagypéntekjén alkalmával. Újra és újra végigéljük Jézus életét és tragikus halálát, s talán sokan miközülünk sajnálkozva vagy keserűen érezzük át azt a meghasonlott lelkeséget, mely e fájdalmas szóban ismeri el kudarcát. Pedig ez az utolsó szó nem a lemondásé, a csalódásé, nem annyit jelent, hogy: Most már minden hiába, vége mindennek. Nem a legyőzöttnek végső sóhaja volt ez, hanem a győztesnek diadalkiáltása.

Jézus már tízenkét éves korában érezte gyermeklelkében, hogy valamilyen különös hivatása, küldetése van a mennyei Atyától és neki azzal kell foglalkoznia. A názáreti mezőkön és dombokon való magányos elmélkedéseiben világosodott meg teljesen előtte, hogy mi ez a megbízatás, miért kell fáradoznia és ha kell, életét is áldoznia: sokat szenvedett társadalma problémáit kell megoldania: szegényeknek, elesetteknél festileg-lelkileg nyomorékoknak kell hirdetnie a vigasztalást, az evangéliumot. Olyan embereknek kell visszaadnia az önbizalmát, az önérzetét, emberségükbe és istenfiúságukba vetett hitüket, kiknek élete és sorsa az állaténál is kevesebbet ért a főpapság és az akkori vezető társadalmi rétegek szemében. Százazreknek kell hitet adni... Fontosak vagytok Isten előtt. Neki fiai vagytok, egyetlen hajatok szála sem görbülhet meg az Ő tudta nélkül, ne csüggedjete szegénységetek miatt, mert amaz elkövetkezendő boldogabb társadalmi rendben első lesztek, és a gazdagoknál könnyebben juttok el a földi menyerszágba...!

Rendíthetetlenül hitte Jézus, hogy e drága hitnek tanítása jelenti az ő hivatását, földi életművét. Tanította, példázta is e hitet alkalmas és alkalmatlan időben, gazdagnak és szegénynek egyaránt. Most pedig midőn a keresztfán az idézett szóban tör ki ajka: „Elvégeztetett”, — életművét érzi beteljesedve. Tanítványainak, barátainak, ezreknek lelkében vetette el a magot, hogy annak aratása egy boldogabb világot eredményezzen. Sokszor hallottuk megcsendülni a történelemben ezt a hangot, e lelkületet: a madáchi tragédia isteni hangja ez... „be van fejezve a nagy mű...”. Petőfi utal rá, mondván „...hol sirjaink domborulnak, unokáink leborulnak és áldó imádság mellett mondják el szent neveinket...”. Ezzel a lélekkel pillantotta meg Columbus, hosszú szenvedés után Darien napsütötte fokát, — vagy írta le Dante az „Isteni színjáték” utolsó sorát.

A boldog megnyugvás, a jól végzett munka felett érzett öröm, a megbékélt lélek szól így „Elvégeztetett”. Csak olyan ember ajkán fakadhat e szó, ki nem fecsegette el életét, ki embertársainak több mosolyt és boldogságot adott, mint fájdalmat és könnyet.

Húsvét közeledik. Jézus halálára és örök életére emlékezünk. Mi a huszadik század gyermekei, a jézusi hit boldog örökösei, hogyan járjuk életünk utait? Mit érünk hivatásunknak, Istentől kapott földi küldetésünknek? Önös hasznunkat-e vagy mások boldogítását, egyéni érdekeink feliélen érvényesítését, avagy egy boldog társadalmi rend munkálását?

Kelünk titkos órája egyszer mindannyiunkban lejár. Boldog ember ki a Mester szavaival adja vissza ez órát a Teremtőnek. „Nekünk annak dolgait kell cselekednünk, aki elküldött, amíg nappal van, mert eljön az éjszaka, amikor senki sem munkálkodhatik.”

Bajor János

EGYHÁZKÖRI TANÁCSUNK HATÁROZATAI A PROTESTÁNS ÉS ORTHODOX LELKÉSZEK BEKENYILATKOZATAIVAL KAPCSOLATOSAN

Lapunk legutóbbi számában részletesen beszámoltunk arról a béke-nagygyűlésről, amelyet a protestáns és orthodox lelkészek január 23-án tartottak a Békevilág Tanács munkájának 10-éves évfordulója alkalmából. Egyházköri Tanácsunk február 27-én tartott rendkívüli ünnepi ülésén foglalkozott a béke-nagygyűlésen elfogadott nyilatkozattal és azt teljes egészében magáévá tette. A Tanács ezzel kapcsolatban elhatározta, hogy a nyilatkozat szövegét minden egyházközségnek megküldi. Felhívta az egyházközségek előjáróságának figyelmét, hogy külön e célra egybehívott ülésén olvassák fel és tárgyalják meg a nyilatkozatot. E gyűlésen lelkész, vagy gondok afia méltassza a Béke Világ Tanács 10 éves múltját és mutassanak rá azokra a gyakorlati feladatokra, ahol az egyes gyülekezetek öröklői, de tagjai is helyileg munkálkodhatnak. A gyülekezetek keressék a kapcsolatot a helyi béke-bizottságokkal és azok munkáját, úgy mint eddig, a jövőben is tevélegesen támogassák.

A Tanács felhívta lelkész fiait, hogy a rendkívüli presbiteri ülések jegyzőkönyvét másolatban 30 napon belül terjesszék fel a Köri Tanácshoz.

A Tanács egyhangúlag elfogadott határozataivalhoz Ferencz József főgondnok fűzött néhány gondolatot, megemlékezve dr. M. Novák prágai püspöknek a béke szolgálatában és a magyar—cseh testvériség elmélyítésén kifejtett szerepéről.

Körlevél

Az algériai menekültek megsegítése érdekében Pethő István püspöki helynök az alábbi körlevelet intézte lelkész fiaikhoz.

„Aki napilapjaink tudósításait figyelemmel kíséri, őszinte megdöbbenéssel értesült arról, hogy Észak-Afrikában, immár negyedik esztendője dúl a háború.

A gyarmati sorda vetett algériai nép a gyarmatok urától reakényszerített bilincseit tördeli, s elindult a függetlenség felé vezető úton. Szabadságáért folytatott hősi küzdelmében mérhetetlen erőfeszítéseket tesz. A háborúnak rengeteg halálos áldozata van. A híradások szerint mintegy kétszáz ezer algériai öreg és gyermek otthonát vesztve a roppant megpróbáltatások elől a szomszédos Marokkó és Tunisz területére menekült. A Nemzetközi Vöröskereszt ismételt felhívást bocsátott ki az egyes államokban működő Nemzeti Vöröskereszt szervezetekhez az algériai menekültek megsegítése érdekében. A segítségnek ebben a munkájában minden magyar egyháznak, így az unitárius egyháznak is részt kell vennie. Ez a legszebb keresztény felebaráti feladatok közé tartozik.

Felhívom lelkész fiait, hogy a f. évi március 15-i istentiszteleten a magyar nép hősi szabadságharcára való emlékezés jegyében körlevelemet felolvassák, — hívja fel gyülekezetének tagjait, hogy a szabadságért és függetlenségéért küzdő algériai nép hatalmas menekült fiainak megsegítésében egyházi főhatóságunk címére március 31-ig befizetendő adományaikat maguk is vegyenek részt.”

A Tízparancsolat legrégibb írott példánya

A Magyar Kurír a magyarországi római katolikus egyház hivatalos lapja jelenti: A biblikus kutatók véleménye szerint a Holt-tenger melletti barlangok még számos értékes kéziratot rejtenek, mert a beduinok eldugták ezeket, hogy később minél magasabb áron értékesíthessék. Így nemrég egy unitárius amerikai bányamérnöknek kéziratot ajánlottak fel a beduinok, amelyet mint mondták — a 4. grotta-ban találtak. A kézirat megvizsgálásakor kiderült, hogy a tízparancsolat eddig ismert legrégibb írott példányáról van szó. A Harvard Egyetem megbízottja és a palesztinai régészeti múzeum gondnoka tárgyalta a beduinokkal és a kézirat árát 12 000 dollárról 3000 dollárra lealkudták. A jordániai hatóságok azonban megtiltották a kézirat kivételét, így az irattékercs a jeruzsálemi múzeumban maradt. Cross professzor, a Harvard Egyetem megbízottja kijelentette, hogy eddig már mintegy négyszáz kéziratot sikerült megszerezni a 4. grotta-ból, de még mindig sok épen maradt kézirattekercs van a beduinok birtokában.

Olvásóinknak Istentől áldott boldog húsvéti ünnepeket kívánunk! Templomainkban a húsvéti ünnepek alkalmával a szokotti időben úrvacsorával egybekötött istentiszteletet tartunk.

SZAMOSKÖZI ISTVÁN budapesti Gorkij-fasori ref. egyház választották meg a dunamelléki ref. egyházkerület püspökévé. A beiktatási ünnepség márc. 12-én folyt le a Kálvin úti templomban. A beiktatási ünnepséget a ref. teológiai akadémiás dístermben ünnepi közgyűlés követte. Egyházmunkai mindkét ünnepségen **Ferencz József** főgondnok és **R. Főp** Imre egyházközi főjegyző képviselte. A dunamelléki reformátusok új főpásztorának működésére Isten áldását kívánják.

A BUDAPESTI EGYHÁZKÖZSÉG febr. 15. a Hűgyes u. gyülekezeti teremben evangélikációs összejövetelt tartott. **R. Főp** Imre lelkész evangélikájában megemlékezett Bojár Imre, Weress Akos, dr. Böllni Andrásné közlekedő elhunyt gyülekezeti munkásokról. **Dr. László Gyula** egyetemi tanár előadta a tudomány szempontjából és műveltség kíváló értékű, de a laikus közönségtől is feszült érdeklődést kiváltó szemléltetően lebilincselő előadást. „A magyarok ösvényei” címmel. Unitárius ifjúságunk népes tábora jött el az összejövetelre, hogy lelki nevelője, néhai Weress Akos emléke iránt mélyen érzett szeretetét és tiszteletét kifejezze. Márc. 1-én szentén **R. Főp** Imre lelkész evangélikát és evangéliumi alapon méltatta a nemzetközi nőnap jelentőségét. Utána dr. **Ferenczy Endre** orvos beszélt a járványos betegségekről. Alkalmasszerű előadásban tudományos alaposággal ismertette a járványok körkörös, keletkezését, romboló hatását és kiváló előadói művészetével a védekezés módjait is rámutatott.

PESTSZENTLŐRINC

A febr. evangélikációs Marschalkó Gyula vécsei evang. lelkész szolgált, akinek templomában tartja Huszti János lelkész a vécsei unitáriusok részére az istentiszteletet. A hívek szeretettel fogadták a vendéget. Egyed Mózses frásztól olvasott fel, majd a fiatal ifjúság szavalt és **Kassay Csaba** zongorázott. A szeretetvendégség asztalát az erzsébeti hívek terítették meg. — Az egyházközség évi közgyűlésén febr. 8-án a lelkész még egyszer köszöntet mondott mindazoknak, akik a templomvisszatérés munkájában segítségül álltak. A közgyűlés gondnokának dr. **Péterfy Gyula** orvost választotta meg. Munkájára mi is Istentől áldást kérünk.

A márciusi evangélikációs Győrfi István lelkész evangélikált. dr. **Szabó István** tartott előadást.

A pestszentlőrinci templomban dec. 31-én áldotta meg a lelkész **Lőrinczy Gábor** és felesége **Kerekes Mária** házasságát. Lőrinczy Gábor vécsei szöveggyűjtőnknek fia, az egykori székelykeresztúri esperes, a 90 esztendő betöltött Lőrinczy Pista bácsi unokájának és a családának a helyről is sok örömet és boldogságot kívánunk.

RAKOSPALOTÁN márc. 8-án volt gyülekezeti evangélikáció, melyen dr. **Szabó István** magyarázta az evangéliumot s hozta közel annak élő szellemét szívünkhez, majd **Frankó Sándorné** imádkozott. **Bencze Márton** lelkész pedig előadást tartott. A szépségszerű gyülekezeti lelkékben megmagasztalva volt részt az utána következő szerény szeretetvendégségen.

KOCSORD.

A gyülekezet szinte idővel gyászolta **Török Gáspár** váratlan elhunytát, aki éveken át a gyülekezet presbitere, majd gondnoka is volt. Családjának Isten után vigasztalást kívánunk.

Ferencz József főgondnok látogatta meg a gyülekezetet márc. 1-én. A délutáni istentiszteletet követően a béke ügyéről szökött, melynek munkálat lehetnek ma már a szocialista államalkotás felé haladó tettek dolgozó is. A délutáni gyülekezeti napon Szentábrahám Mihály püspök emlékeztetőt állította a népes hallgatóság elé.

EGYHÁZKÖRÜNK NYUGDIALAPJÁRA újabban a következő adományok érkeztek: Szőke Mózses 20 Ft. id. és ifj. Burján Ferenc 3-3, dr. Salacz Aladárné 3, Vargay Mária és Zoltán 10, dr. Simó Miklósné 20, Szép Gyula 10, Cserej Róza 3, Szilágyi Ilona 4, dr. Orbók Sándor 3, Orbók Sándor 3, dr. Adorján Gyula 2, id. Göncsi Miklós 10, dr. Pál Miklósné 2, Prág Jendné 3, Pál Miklós 2, Wehler Jánosné 3, Kalik István 3, Berki István 3. A jökezdő adakozói szeretettel az Úr Adományok befizetését az Unitárius Egyházak Nyugdíjtanácsa címenél 201.374-VIII. számú csekk-számmal.

Lapunk előfizetői felkérjük, hogy az esetleges címváltozásokat - (csekk-számmal) kiadványainknak bejelentést. (IX. Hűgyes 1-2-3.)

Karol Gryen-Smilovski lengyel unitárius lelkész testvérünk, amint arról **Sikora János** atyánkita **Pethő István** püspöki helynökkel írt levelekből megismerhetjük lelkével és szívvel. — meghalt. Temetés, amely rendkívül nagy részvétel mellett folyt le, felszólaló megnyilatkozása volt a protestáns testvéri egyetértésnek. A temetési szertartást **Tesseni evangélikus** lelkész, — az elhunyt földije és iskolatársa végzője, majd **Zaperti metodista** lelkész hirdette a vigasztalás igéit, végül dr. **Piaszek** unitárius lelkész mondott áldást. Áldott az igaznak emlékeztet.

Dr. **Gryen-Smilovski** örökébe dr. **R. Piaszek** krakovi lelkész választották, aki a közelmúltban lett a jogi tudományok magistere. **Piaszek** lelkész testvérünket szeretettel köszöntjük új munkahelyén és Isten áldását kérjük életére.

Reginald William Wilde Manchester, Cross Street-i unitárius lelkész febr. 17-én elhunyt. Gyülekezetének templomát a második világháború alatti bombázások földig lerombolták. Az új templom építésében, mely külső és belső formájában hasonmása a réginek, fáradságtalanul dolgozott. Ifjú korában anglikán vallást és szöveggyűjtő tisztségét volt. Itt azonban nem találta meg lelki nyugalomát. Unitárius lett és később, mint világi predikátor tevékenykedett. Közben lelkész vizsgát tett és filozófiai doktorátust szerzett. Az új templom felszentelésére készülő gyülekezet nagy veszteséget szenvedett egyetértéssel osztozott.

Karel Haspl, a prágai unitáriusok vezető lelkésze, idült és egyre jobban elhatározással gégegyógyászattal nyugalomba vonult. Utódja dr. **Dusan Kafka** lelkész testvérünk lett. Mindkettőjüknek jó egészséget kívánunk és igaz testvéri szeretettel köszöntjük őket.

A japán unitáriusok tokiói templomának papja **Rev. Satohi Aral** gyakran prédikál vidéki egyetemen hallgatói előtt is. Több vidéki egyetem diáksága körében unitárius szöveggyűjtő alakultak, ahová Tokióból járnak ki prédikálni. A lelképászirok mind japánok.

Az 1933. évi Unitárius Naptár megjelent Kolozsváron és a gyülekezetek szeretettel fogadták az egész évi olvasmányait és hasznos útmutatót.

HALOTTAINK

Súlyos személyi veszteségek érték a budapesti egyházközséget február hónapban is. Nincs már az elő sorában dr. **Szentgyörgyi Ferenc** presbiter aia. Alig 60 éves korában írt hagyta öröklét, mint kiváló orvos, befejezte külföldi, mint teológus ember és mint Istennek áldott szíve, melyben jó cselekedetekre kész szolgált. Nem csak volt, de tudatosan áldott vallást. Vezető elő képe volt az igaz presbiternek. A vasárnap számára Isten napja volt, de egyetlen más alkalmat sem mulasztott, melyen Isten dicsőségét szolgálhatta. Egy hely a templomban Isten áll, de az ő szeretők és tisztelet szívében állnak emléket az igaz embernek.

A részvevők nagy tábora kísért utolsó útjára a 70 éves korában elhunyt **Béke Mózses** szül. Nagy Sándor fia. A család, a 14 évvel korábban elhunyt élettársa, **Béke Mózses** fővárosi iskolagazdát, egyházi tanácsos, egyházközségi kántor, püsztor és haláláig presbiter hivatással együtt egy sírba temették. A megboldogult leánya **Vargáné Béke** Isten unitárius asszonyok közösségének mindenkor tevékeny és áldozatkész tagja volt és maradt. Sokan gondolnak szerető szívvel a gyászoló családra.

A család, a rokonok, ismerősek és barátok szíves részvétel kísért utolsó útjára **Péter Gyula** 51 éves, **Leoscai Sándor** 41 éves, id. **Szathmáry Lajos** 76 éves, **Adám Gyula** 70 éves, id. **Máté György** 77 éves, valamint dr. **Pál János** és dr. **Máté Lajos** boldogult emlékei szeretettel ágyankodnak.

Márosi Mártonné székelyszemélyi lelkészünk hársos, elhunyt. Legyen áldott emlékeztet.

Lapunkkor kaptuk a hírt, hogy dr. **R. Főp** Aladárné házasság bejegyzése után 38 éves korában elhunyt. A budapesti egyházközségünk vezető lelkésze **R. Főp** Imre feleségét gyászolja benne. A hátramaradt népes ifjúság családának veszteségében szíves lelkével osztozott. Áldott az igaznak emléke. Nyugodjék nyugalom.

UNITARIUS ÉLET

Laptulajdonos a Magyarországi Unitárius Egyházak Felelős szerkesztő és kiadó: **Pethő István**. Évi előfizetési díja 12 forint. Budapest, IX., Hűgyes Endre utca 3. Távh: 131-186. Csekk-sz.: 30361.

Árnyéki Nyomda, Budapest. — Felelős: Bolgar Imre.

Ferencz József
Budapest
1. Attila utca, 12.